

Saarna Pielaveden kirkon 140-vuotisjuhlaviikon kiitosmessussa

140 vuotta on melkoisen pitkä aika ja kun ajattelemme seurakuntamme kirkkoja, joista kolme aiempaa on sijainnut Kirkkosaarella ja yksihän on sotavuosisistamme seissyt Laukkalassa, niin aivan erityistä pysyvyyttä ilmentää tämä Hiekkaniemellä seisova komea ja kaunis kirkkomme.

Mutta mistään itsestäänselvyydestä ei ole kysymys. Vuonna 1905 salama nimittäin oli sytyttänyt tämän kirkon tuleen, mutta onneksi lähes säikähdyksellä selvittiin, ainakin jos tämän päivän tunteja kysyttäisiin Kiihtelyvaaran tai Ylivieskan kanssakristityiltä.

Tänään, ja itse asiassa joka päivä, on kiitoksen aika koskien myös tätä kaunista kotikirkkoamme. Tämä kirkko ei ole ollenkaan ahdas, ei tilojensa tai toimintojensa suhteen. Tämä kirkko on avara, valoisa ja välkeä.

Täällä on tilaa jokaiselle, tulipa ihminen tänne sitten iloineen ja kiitoksen aiheineen, tai huolineen ja surui-
neen. Ja meidän on hyvä muistaa, että me tulemme tänne Jumalan kasvojen eteen.

Kirkkoa kutsutaan Herran huoneeksi. Kirkko tulee sanana kreikankielisestä sanasta kyriakee, joka merkitsee Herralle kuuluvaa. Myös sana ekklesia nähdään taustalla. Se merkitsee koolle kutsuttujen joukkoa. Vaikka kellojen ajatellaankin kutsuvan kirkkoon, niin kyllä Jumala itse meitä tänne kutsuu, vaan tämä kutsu on meille kerrottu jos kasteessamme.

Laukkalan kirkko on olemassa siksi, että paikalliset ihmiset sen sinne tahtoivat. Tämän seurakunnan pääkirkon tausta on erilainen. Alun perin uudesta kirkosta piti tekemän kivikirkon, sillä itse Venäjän keisari-suuri-
ruhtinas Aleksanteri II antoi päätöksen sellaisen ja samalla kellotapulien rakentamisesta Hiekkaniemelle kahdenkymmenen vuoden kuluessa. Tämä tapahtui marraskuussa vuonna 1859. Annettu aika oli pitkä, sillä hanke oli kallis ja varojen kerääminen suuri haaste. Aika ja ihmismielet käänsivät tuulet kivikirkolle vastaisiksi. Kirkkosaaren nälkään kuolleiden haudat kertovat karua kertomustaan noista ajoista. Yksi osa taustatekijöitä on eittämättä myös sen ajan kehittyvien maakuntain Suomi. Silloinkin alkoivat toiset paikat kasvaa vetovoimaisiksi keskuksiksi. Kulkuyhteydet olivat myös paikoitellen hankalat. Me emme tiedä huonoista teistä mitään, vaikka lehdissä yhä useammin sellaisista kirjoitetaan. Senaatin päätös toi helmikuussa 1870 luvan puukirkon rakentamiseksi. Varsinainen päätös kirkon rakentamiseksi tehtiin marraskuun alussa vuonna 1875. Rakentaminen alkoi maaliskuun viimeisenä päivänä vuonna 1877, jolloin pitäjänkokous valitsi rakennusmestariksi Mikko Karjalahden. Virallisesti kirkko otettiin vastaan seurakunnalle 13. lokakuuta pidetyssä kirkonkokouksessa. Tuomiorovasti Borg vihki kirkon neljäntenä adventtisunnuntaina, 22.12.1878.

Nykyisessä kirkkokäsikirjassa olevassa kirkon vihkimisen kaavassa on kohta ”pyhittäminen”, minkä yhteydessä piispa lausuu seuraavat sanat: ”Uudessa testamentissa seurakuntaa kuvataan elävien kivien temppeliksi. Olkoon tämän kastemaljan vesi pelastuksen lähde, kun pyhän kasteen sakramentti toimitetaan Kristuksen käskyn mukaan. Kuulukoon tästä saarnatuolista armon ja totuuden sana kirkkaana, niin että se herättäisi

kuulijat synnin unesta, vapauttaisi syyllisyydestä ja auttaisi meitä vaeltamaan kohti taivaan kotia. Olkoon tämä alttari Jumalan perheen yhteinen pöytä, jonka äärellä seurakunta ottaa vastaan Kristuksen ruumiin ja veren. Täyttäköön laulu ja soitto tämän Herran huoneen, niin että seurakunta ylistäisi koko sydämestään Jumalaa, saisi avun ahdistukseen ja ilon elämäänsä. Kaikukoot kirkonkellot yli tämän tienoon kutsuen sen asukkaita yhteiseen jumalanpalvelukseen, jossa he kohtaavat sanassa ja sakramenteissa Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen.”

Kirkko on rukouksen huone. Äsken kuultu evankeliumia nostaa esiin rukouksen hengessä ja totuudessa. Rukouksessa ja hengittämisessä on jotain samantapaista. Kumpikin ovat elonmerkkejä, rukous Jumalan edessä, hengittäminen ihmisten edessä. Hengittäminen ei ole mahdollista ilman happea. Rukouksen tarvitsema happi on Pyhä Henki. Rukous onkin Pyhän Hengen työtä. Se on Jumalan henkäys meissä. Rukous on aina silloinkin mahdollista, kun ajattelemme, ettemme voi tehdä yhtään mitään. Kun avaamme Raamatun, on hyvä sitä ennen avata sydämemme Jumalalle ja rukoilla Pyhää Henkeä avuksemme.

Tehtävämme on Raamatun alkulehtien mukaan viljellä ja varjella. Alkuun tämä kirkko oli todella ekologinen, sillä täällä ei ollut minkäänlaista lämmitystä, ei ollut sähköjä. Tänään tämä kirkko on puolestaan ekologisempi kuin vuosikymmeniin. Maalämpö on asennettu muutama vuosi sitten. Viisikymmenluvulla saatiin kirkkoon sähköt, nämä nykyiset urut ja tuo loistava alttarilasimaalaus. Aikaa on kulunut enemmän kuin saattoivat Kirkkosaaren kirkot aikanaan kestää.

Olkaamme onnellisia ja kiitollisia, että meillä on kaunis kirkko, joka on kunnossa, ja josta ei tilaa puutu. Osoitakaamme onnemme ja kiitoksemme astumalla sisään tähän rukouksen huoneeseen. Joskus on sanottu, että kirkossa kyllä käydään niin kauan kuin uskontunnustus, Isä meidän ja Herran siunaus luetaan. Ne luetaan tässäkin messussa.

Kun keväällä asetimme kirkkomme juhla viikon tälle viikolle 43, emme tainneet ajatella Vastuuviikkoa. Vastuuviikko on tämä sama viikko. Vastuuviikko nostaa esille jokaisen naisen oikeuden ihmisarvoiseen työhön. Vastuuviikko muistuttaa omalla tavallaan seurakunnasta, joka on osa maailmanlaajuista Kristuksen kirkkoa. Pielaveden seurakunta ei ole koko kristikunta, vaan vain pieni rahtunen siinä. Voimme eri tavoin tukea tyttöjen ja naisten aseman paranemista ympäri maailmaa. Se ei ole meiltä pois, vaan se on meidänkin ilomme, että yhteiskunnat siellä ja täällä rakentuvat ja tasapainottuvat. Evankeliumia voi julistaa sanoin ja teoin. Evankeliumi johtaa todelliseen vapauteen.

Monia ihmisiä saamme muistaa, kun ajattelemme tämän kirkkorakennuksen olemassaoloa. Heidän joukossa on syytä mainita kirkkoherra Karl Henrik Ståhlberg, joka edisti paitsi uuden kirkon rakentamista, myös kansanopetusta ja nälkävuosien aikana harjoitti laajaa avustustoimintaa. Ståhlberg kuului perustajajäsenenä Lauantaiseuraan sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuraan, jonka sihteerinä hän toimi. Lisäksi hän oli perustamassa Viipurin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuraa. Hän oli Viipurin lukion lehtori ja rehtori ja edisti myös

kansanopetusta. Hänen toiminnallaan oli suuri vaikutus suomen kieleen ja suomalaiseen kulttuuriin. Ståhlberg kuoli vain vähän ennen tämän kirkon vihkimistä. Me saamme kiittää Jumalaa heistä, jotka ovat eläneet ennen meitä. Heidän todistuksensa tähden mekin kannamme kristityn nimeä. Mutta kirkon todellisen merkityksen tuo esille viime sunnuntain epistola:

”Kaikilla on sama Herra, ja häneltä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen. Onhan kirjoitettu: ”Jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.”

Mutta kuinka he voivat huutaa avukseen sitä, johon eivät usko? Kuinka he voivat uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet? Kuinka he voivat kuulla, ellei kukaan julista? Kuinka kukaan voi julistaa, ellei häntä ole lähetetty? Onhan kirjoitettu: ”Kuinka ihanat ovat ilosanoman tuojan askelet!” Mutta kaikki eivät ole olleet evankeliumille kuuliaisista. Jesaja sanookin: ”Herra, kuka on uskonut meidän sanomamme?” Usko syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana. Nyt kysyn: eivätkö he ehkä ole kuulleetkaan sitä? Varmasti ovat:

- Heidän äänensä on kaikunut kaikkialle, heidän sanansa maan ääriin asti.”

Room. 10: 12–18